

Zaterdag.

den 4 Julij.

FRANKFORT, den 30sten Junij.LONDEN, den 27sten Junij.

Uit Pruisen wordt gezegd, dat de koerierwaaier met Weenen, Parijs en Petersburg bij voorbijkende zeer levendig is. Er wordt, zoo het schijnt, voornamelijk wegens Spanje onderhandeld. Een huwelijk van eenen zoon van Lodewijk Philippus met de Koningin Donna Maria zou velen mishagen, omdat men vreezen zoude, dat de Koning der Franschen daartuit aanleiding zou kunnen nemen, om grooten invloed op de zaken van het Spaansche schiereiland te verkrijgen en voor de handhaving van het constitutionele systeem aldaar meer te doen, dan hi tot dit verre getaan heeft.

Volgens berichten uit Karlsruhe, van den 26sten Junij, heeft de Badensche minister van financiën aan de 2de kamer der staten in gemeenschappelijke zitting een ontwerp van wet over de toetreding van het grootbergoorland tot de Duitseche tolvereniging voorgedragen. Tegen de pogingen van een lid der oppositie, is besloten, om deze gansche zaak in zittingen met gezagde deuren te behandelen. Alleen de leden der 1ste kamer zullen op de galeries toegelaten worden.

— Het Zwitsersch bewind heeft aan de onderscheidene kantons de stukken, betreffende de thans vereiffende geschillen met het buitenland, medegedeeld.

— Sedert eenigen tijd werden de schildwachten te Würzburg dikwijls getergd; somtijds zelfs mishandeld. Dezer dagen had zulks kort na makender plaats, zonder dat men een der daders magtig kon worden. Den 24sten dezer ochter werd zulk een onruststichter gevat. Twee onderofficieren, die des zomers steeds op de zwemschool slapert, vonden tegen middernacht eenen schijnbaar beschonkenen, die de omheining moest overgeklimmen zijn, binnen in de zwemschool liggen. Opgejaagd en te regt gewezen, verwijderde hij zich. Dan nauwelijks waren de onderofficieren in hun vertrek, of er borst een hagelbui van steenen op los. Ylings gingen zij naar buiten, en vuurden op de smijters, die nu de vlugt namen; dan een hunner grepen de onderofficieren, en leverden hem 's anderen daags aan de overheid uit, die hem zeker de juat tot het plegen van dergelijke vergripen wel zullen affeeren.

— Den 22sten Junij is te Munchen, in tegenwoordigheid van een groot aantal hooze staatsambtenaren en voornamelijk hieden, de proef genot men met eene nieuwe blasmachine door den opperbergraad, ridder van Baader uitgevonden. Deze machine is een wateraanbrenger, in samenstelling geheel afwijzen te van alle tot dus verre bekende machines van dien aard, en wiens werking alles overtreft, wat deze tot heden ergens opgeleverd hebben. Op een wagenstel met vier hooze raderen vastgemaakt, kan deze machine door twee paarden overal heen gevoerd, en in de naauwste straat of op eene smalle brug geplaatst en bewerkt worden. Zij heeft slechts eenen cilinder, daarbij heeft de arbeidende man geen langen hefboom, en door het hoogoptrekken en nederdrukken geen vermoeijend werk, dat hij niet lang kan uithouden; maar hij heeft op eene veel gemakkelijker wijze slechts horizontaal te trekken en te schuiven aan vier lange stengen, wier werking door twee apillen onveranderlijk bepaald is. Volgens eene naauwkeurige meting, in tegenwoordigheid van alle aanwezigen, verrigt de bedroeg de hoeveelheid waters, door deze machine middels eene hoozame luchtdichte zuipijp uit de 20 vrees diepste stadsgriech opgetrokken, en door twee nevens elkander gelegde hennipen slangen voortgestuwd 44 kubiek voet in eene minuut; en met dezen toevloed werden vier op eenigen afstand geplaatste brandprijten een kwartier uits lang onofgebroken sterk aan den gang gehouden. Door middel van een genoegzaam aantal aaneen geschroefde stangen kan dezelfde hoeveelheid waters tot op eenen afstand van 3000 voet aangebragt en aldaar verscheidene blasmereedschappen rijkelijk en onafgebroken voorzien worden, waartoe op de gebruikelijke wijze, door toevoer in groote tonnen, veertig voertuigen met twee paarden, die bestendig heen en weder joegen, niet voldoende zouden wezen, al mogt daarbij ook geene belemmering en verwarring, welke in naauwe straten, inzonderheid des nachts, onvermijdelijk is, te vreezen zijn. De genomen proef schonk aan deze uitvinding den algemeenen bijval der aanwezigen, en velen geloofden, dat als Wiener Neustadt, Wunsiedel, Reichenhall, Weilheim en Marnau van zulke snelwerkende machines waren voorzien geweest, de schrikkelijke verwoesting dezer steden geheel of gedeeltelijk zou zijn verhoed geworden.

Het plan van lord Morpeth betrekkelijk de tienden en de lussche kerk komt hoofdzakelijk hierop neder. Het bedrag der tienden wordt, met 30 pct. verminderd, als een vaste last gebragt op de eigenaars der landerijen. In gemeenten, waar, volgens een in 1831 gedane opnemmg, geene 30 protestantsche zielen gevonden worden, zal voortaan geen vaste predikant meer zijn; maar zoodanige gemeente zal door den naasten predikant bediend worden, tegen eene toelage van 5 p. st. De inkomsten der plaatsen, die 300 p. st. te boven gaan, worden bepaald, zoodat men het daarvoor houden kan; dat voortaan het maximum 300 p. st. en het minimum 5 p. st. bedragen zal. Al wat op die wijze aan de protestantsche kerk zal onttrokken worden, zal als reserve-fonds beschouwd, en tot instellingen van opvoeding gebezigd worden. Men berekent, dat 864 parochien door dezen maatregel vervallen, en daardoor alken meer lord Morpeth voor zijn reserve-fonds 58,076 p. st. te zullen winnen.

— Het vertrek van het eerste bataljon der hieer te lande voor de dienst der koningin van Spanje aangekomen vrijwilligers is tot op aanschstaanden Dingsdag verschoven, en men zegt, dat een tweede bataljon spoedig volgen zal.

— Latere brieven uit New-York, van den 24sten dezer, maken gewag van twijfelsingen, of de president Jackson wel zou voldoen aan het beding, waarop door de Fransche kamer van afgevaardigden in de bestruete schadevergoeding van 25 millioen bewilligd is. Men zal zich herinneren, dat dit beding hierop neder kwam, dat de president omtrent dat gedeelte van zijne boodschap, hetwelk betrekking heeft op de vorderingen ten laste van Frankrijk, en waarin de Fransche kamer eene bodschap heeft gezien, voldoende opheldering geven zou. Dat beding maakt het echter niet volstrekt noodzakelijk, dat de president eene verschooning wegens zijne uitdrakingen make; en men kan dus verwachten, dat hij zich bepalen zal met aan het Fransche Gouvernement een officieel extract van de slot-zinsnede in zijne boodschap te zenden, welke men meent dat in zulke bewoordingen vervat is, dat zij, zelfs aan de meest gevoelligen, onder de Fransche afgevaardigden, omtrent de nationale waardigheid, tot genoegzame voldoening strekken moet. Die slot-zinsnede luidt aldus: «Zulk een maatregel (de aanbeveling om des noodts represaljes te nemen) moet niet door Frankrijk als eene bedreiging aangemerkt worden. Deszelfs luister en magt zijn te wel bekend om iets door vrees van hetzelfde te verwachten, en maken de verklaring noodeloos, dat niets, wat den schijn van vreesaanjaging zou kunnen hebben, bij ons bedoeld wordt. Frankrijk moet er alleen de uitdrukking in zien van het onwrikbaar besluit der Vereenigde Staten om aan hunne regten vast te houden.»

PARYS, den 30sten Junij.

Gisteren en heden hebben de ministeriele bladen geen verder bericht uit Spanje medegedeeld, dan dat Bilbao den 26sten en 27sten Junij nog volhield. De *Courrier Francais* merkt aan, dat het gezegde: nog volhield, niet zeer geruststellende is. De telegraaf, zegt hij, zou zich wel anders uitdrukken, zoo er eenige waarschijnlijkheid van ontzet bestond. Men begrijpt niet hoe *Espartero* en *Latre* met 8000 man geene beweging hebben kunnen overleggen, om de stad langs eenen anderen weg te naderen en te hulp te komen. De op den 25sten ontvangen tijding van den dood van *Zumala Carreguy* was echter wel geschikt om de Carlisten te ontmoedigen en kon dus gunstige gelegenheid aanbieden, om ze den 26sten en 27sten aan te taalen.

De *Constitutionnel* meldt: De hertog de *Frias* (Spaansch ambassadeur) heeft met den hertog de *Brogie* reeds eene overeenkomst, betrekkelijk de zending van het vreemde legioen en de ligting van vrijwilligers in Frankrijk, geteekend. Men houdt zich thans bij de Spaansche ambassade onledig met de gevolgen, namelijk de wapening, de uitrusting, de soldij en het vervoer der aan te werven manschappen. Als die bepalingen eens gemaakt zijn, en van daag of morgen komt men zeker zoo ver, dan zal de werving gelijc en al de bijzondere zaak van den Spaansche ambassadeur worden, die zich, door middel van een vertrouwd agent, met de Fransche overheden zal behooren te verstaan. Het zal dus, even als te Londen, de zaak zijn van een particulier, welke men vergunt.

Het bestuur over de werving zal opgedragen worden aan eenen kolo-

met, die zich in de oorlogen van Portugal en Polen onderscheiden heeft, de spaansche taal verstaat en den guerillas-krijg kent. Ten onrechte hebben sommige desbladen het getal der in Frankrijk te ligten rekruten tot twee duizend bepaald, het zal des noods vijf maal zo groot kunnen worden. Er zullen onderscheiden kleine benden Fransche en Engelsche vrijwilligers opgericht worden, om tegen de Carlistische guerillas te ageren. Aangaande het getal officieren, die hunne dienst aangeboden hebben, kunnen wij (Constitutionnel) verzekeren, dat het reeds boven de driehonderd gaat, en opzigtens de soldaten, zijn er twee duizend man dadelijk gereed om zich te verbinden. Na het teekenen der boven bedoelde overeenkomsten kan deze aanbidding echter eerst aangenomen worden, en dan zal men ook eerst de uniform bepalen.

— *Pejus Tullyraud* bezoekt den Koning tegenwoordig te Neuilly.
— De heer *Rasquier*, president van de kamer der pairs, zop ver hersteld zijnde, dat hij zijnen post weder kan waarnemen, is het hof der pairs heden op nieuw vergaderd geweest. Er zijn weder een drietal onwettige beklaagden voorgebragt, en onder dezelyen ook zekere *Heverchon*, een sterk gespierd man, van wien men gezegd had, dat hij zich tot het uiterste toe zou verweeren, om niet voor het hof gebragt te worden. Uit zijne verklaring bleek dan ook, dat hij werkelijk besloten had om dit te doen, maar dat hij zich bedacht had en nu vrijwillig gekomen was, om nog eene laatste poging te doen, tot het erlangen der vrije verdediging, naar het begrip van hem en de zijnen. Hij heeft eene niterat heilige rede gehouden en daarbij volmondig bekend, dat hij aan den opstand deel nam, om de bestaande orde van zaken omver te werpen. Hij heeft als verdedigers opgegeven de dichter *Berangen* en heer *Garnier Pages*, lid van de kamer der afgevaardigden. De president heeft hem geantwoord, dat de eerste advocaat zijnde, kan toegelaten worden en de tweede maar moet verschijnen met het bewijs, dat hij ook advocaat is. Het schijnt, naar de gezegden van *Heverchon*, dat hij niet weder voor het hof zal komen, dan met geweld er heen geslept.

— Berigten uit Londen melden, dat men in Portugal van een huwelijk der jonge Koningin met den hertog van Nemours afziet, omdat Engeland er tegen is.

— Voor het hof van assisen van de Seine wordt tegenwoordig eene zaak behandeld, welke een groot aantal nieuwgierigen lokt. Twee rijke families zijn daarin betrokken. Zij betreft de beschuldiging van het verkrachten en wonden van een jong meisje van zeventien jaar, hetwelk sedert met eene zenuwziekte behaft is, van dien aard, dat zij slechts gedurende eenige uren van den nacht bij hare kennis is. Zij is de dochter van den generaal de *Morell*, en de aangeklaagde, een jung officier, is de zoon van den generaal de *la Roncières*.

GRAVENHAGE, den 30sten Junij.

Heden is door Zijne Excellentie den baron van *Pallandt van Keppel*, minister van staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk, vergezeld van den heer secretaris en adviseur *Jan sen*, de twintigste vergadering van de algemeene synode der Nederlansche Hervormde kerk geopend; bestaande uit de navolgende leden, als:

De heeren *D. H. H. Donker Curtius*, predikant te Arnhem, president; *D. Hendriks*, predikant te Groningen, vice-president; *I. J. Dermout*, predikant te 's Gravenhage, secretaris; *J. J. Rooseboom*, predikant te 's Gravenhage, secundus van den secretaris; *B. Nieuwold*, predikant te Leenwaarden, secundus van den vice-president; *J. R. Scholten*, te Amsterdam, quaestor-generaal; *W. A. van Hengel*, hoogleeraar te Leiden; *J. Heringa Elisa'sz*, hoogleeraar te Utrecht; *J. F. van Oord*, hoogleeraar te Groningen; *G. van Kooten*, predikant te Dordrecht; *H. W. W. W.*, predikant te Amsterdam; *H. M. Bouwin*, predikant te Koudekerke; *H. A. van der Ven*, predikant te Driebergen; *J. S. Wor*, predikant te Zwolle; *T. van Spalk*, predikant te Dussen; *W. Schaafsma*, predikant te Oosterhesselen; *M. A. van der Bank*, predikant te Utrecht; *A. Lens*, predikant te 's Gravenhage; *J. P. Tichelaar*, onderling te Loppersum.

Van den 2den Julij.

Gisteren avond is in deze residentie overleden, in den onderdom van ruim 55 jaren, *M. Jacob Carel van de Kastele*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, sinds 1819 wethouder deser stad, curator van de Latijnsche school, enz. Hij was de zoon van den grooten reeds in 1810 overleden *Petrus Leonardus van de Kastele*.

M. J. C. van de Kastele was geboren den 26sten Maart 1780. Na zijne studien aan de Leidsche hogeschool nitmuntend te hebben volbragt, zette hij zich als advocaat in zijne geboortestad neder, atwaar hij spoedig met de betrekking van advocaat fiscaal bij het hoog gerechtshof der provincie Holland bekiefd werd. Sedert de eenen geruimen tijd dezelfde vervuld hebbende, werd hij, onder de Fransche regering benoemd tot advocaat-generaal bij het hoog gerechtshof der Hollandsche departementen. Sedert vervulde hij nog onderscheidene andere regterlijke betrekkingen; en sticht

1831 droegen de staten van Holland hem het lidmaatschap in de Tweede Kamer op. Even als zijn vader, beoefende hij de fraaie letteren, en deed, in 1832, een Hollandsch bedicht te schrijven, tenzijde voerend op het *Gravenhagische Bosch*, hetwelk veel bijval vond, en door meer kenners zeer geroemd werd. Hij werd algemeen bemind en geacht en onderscheidde zich, in de verschillende, door hem waargenomen betrekkingen. Eene diep bedroefde gade en een lauk kroost betreuren het verlies van haren beminden echtgenoot en deszelfs te vroeg aan hetzelfde ontfallen vader.

— In het verslag nopens den staat van het onderwijs in ons rijk in den jafe 1833, wordt, ten aanzien van het lager schoolwezen in de provincie Gelderland, gezegd:

« Het lager schoolwezen in deze provincie bleef in dit jaar voortgaan op den zelfden weg van toenemende verbetering, zoo wat deszelfs inwendigen als wat den inwendigen toestand betreft.

« Verachtillende schoolvertrekken werden wederom verbeterd of vergroot. Te Barneveld, Baltrum, Dieren, Bant en Borch werden de scholen geheel vernieuwd.

« Tot aanmoediging van bijzonder verdienstelijk onderwijzers en tot ondersteuning van zulken, wier inkomen te gering is, zijn door Gedeputeerde Staten gratificatien verleend tot het gezamenlijk bedrag van f 1500.

De ijver, welken de onderwijzers aan den dag leggen, zoo tot eigene oefening als ter vervulling van hunnen post, verdient bijna algemeen den hoogsten lof.

« De inrigting van het onderwijs getuigt in de meeste scholen van het goed oordeel, met hetwelk de onderwijzers bij hetzelfde te werk gaan.

« Het aantal leerlingen neemt steeds op eene zeer aanmerkelijke wijze toe. De scholen werden, onder andere leerlingen, bezocht door 9707 kinderen van behoeftige ouders, waarvan het aantal der bedoelden bedroeg 4840 en dat der niet bedoelden 4867.

ROTTERDAM den 1 Julij

Gisteren is de prinses van *Beira*, schoonzuster van don *Carlos*, met de 4 zonen van den prins, aan boord van de stoomboot *Plus*, uit Londen alhier aangekomen en aan het *Hôtel des Pays-Bas* afgestapt, alwaar zij tot den 3den Julij zullen blijven. Zij begeven zich over Mentz naar Rome. De oudste zoon van don *Carlos* voert den titel van *Karel*, prins van *Asturio*. Zijne beide broeders hetten *Joan* en *Ferdinand*.

— De haringvloot, welke uit de zee van de Noordzee naar 113 schepen, als van Vlaardingen 76, van Maasskuis 15, van Delfshaven 1, van Zwaarte Waal 4, van Middelharnis 1, van Amsterdam 7, van Enkhuizen 4, en van de Rijn 5.

Letternieuws.

PLAN, tot aflossing der staatschulden, vermindering der belastingen en herstelling van welvaart in handel en nijverheid; ingeleverd aan de tweede kamer der STATEN-GENERAAL; door C. VAN DER TUUK van Haarlem, en, voor rekening van den Schrijver, uitgegeven te Gravenhage bij de Erven DOORMAN, in 1835.

Ofschoon sommigen onzer geachte lezers welligt reeds in het bezit, en velen hunner, door het lezen der Staats-courant van den 5. November, 1834, No. 262, van den inhoud van bovengenoemd plan niet onkundig zijn, achten wij ons desniettemin verplicht, den zakelijken inhoud van gedachte brochure in dit bus nummer op te geven, ter kennisneming voor hen, die, behalve het korte verslag bij monde van den edelmogenden heer *ROMP*, in genoemd nummer onzer Staats-courant vervat, uitgebragt, iets meer uitvoerigs van dit belangwekkend plan wenschen te wesen.

De heer VAN DER TUUK, door de opregte vaderlandsliefde gedreven, heeft zich, blijkens zijns van eene weloverwogen en uitvoerige rekening vergezeld, in eenen van toelichting aan onze tweede kamer ingediend, niets anders ten doel gesteld, dan het zaakzakeelk aantoonen, op welke eene doeltreffende wijze de aflossing onzer staatschulden, de vermindering onzer belastingen, en de herstelling voort te vloeijsen herstelling onzer staatschulden, de vermindering onzer belastingen, en de herstelling kan plaats grijpen.

Zonder ons te willen bepalen tot gepaste aanbevelingen op een, van laakandige gebreken overvloeienden tijl, dien gedachte Schrijver, ter ontwikkeling zijner goede bedoelingen, in zijne brochure doergaans bezigt, daen wij veel liever bij zondere hande aan zijne edele pogingen, en zien wij, bij zoo veel valgemgende vaderlandsliefde, gaarne al dat gebrekkige voorbij, waarmede onze lezers voorgesker, ter wille der hoofdzaak, wel zullen gelieven in te stemmen.

Hij toch, die zich de moeite geeft, te berekenen, wat er slechts te doen is om onze nationale schuld met vruchtgevolg te zien verminderen; den drukkenden last onzer landelijke belastingen langzamerhand van onze schouder af te wentsen, en hetgeen nog meer dan dit alles zegt, onzen nationalen handel, onzen nationale nijverheid te doen herleven en herbloeijen, verdient met recht onze hoogachting, onze euseprijge erkentenis.

De Schrijver opstelt zijne memorie van toelichting in drie hoofddeelen, en tracht alzo beknopt te toonen:

1. welk belang het land heeft bij zijne plannen;
2. welk belang de natie in het algemeen daarbij heeft, en
3. of het verkrijgen van gelden, ter volvoering zijner plannen, zwaarigheden zou kunnen opleveren, en er door het in omloop brengen dier gelden beting zou kunnen ontstaan.

Na eene voorafgaande inleiding van bl. 12 tot de helft van bl. 18 (het geheele boekje bedraagt, met de drie bijlagen, slechts 27 bladzijden), waarmede de Schrijver een vlugtigen blik werpt op den toestand onzes handels van 1813 af, en het betreurenswaardige, dat er in het voortdurend en eenig speculeren in publieke fondsen, of het werkloos liggen van zoo vele aanzienlijke kapitalen in de geldkisten onzer vermogensde, gelegen is, hetwelk, wel tot vermeerdering, maar nimmer tot vermindering onzer staatschulden aanleiding kan geven, zegt hij, ten betooge zijner eerste stelling, dat het land wel degelijk belang heeft bij het goedkeuren zijner voorgestelde plannen, dat de al meer en meer opeengestapelde schuld de grootste behoefte aan aflossing moet doen geboren worden; want, gesteld, dat wij er in staat zijn, de thans reeds zoo hoog opgelopen rente-belastingen vol te houden, zoo zullen, bij aldien er geene honderde miljoenen afgelost worden, onze nakomelingen daartoe niet erantoor gerekend kunnen worden voortdurend in staat te kunnen blijven, wanneer ten minste de uitbreiding onzes handels, die zenuw onzes maatschappelijken bestaans, niet in eene dubbel van toenmalige mate toegenomen en ons land bij vernieuwing tot den rang van eersten handelstaat opklimt.

En hieruit volgt, dat niet alleen het land, maar ook de natie groot belang heeft bij de verwezenlijking van des Schrijvers plannen.

Om in alle zaken van handel en nijverheid — zegt hij — nieuw leven en welvaart te doen stand komen, en het van het eerste belang, dat de kapitalen uit den effecten-handel tot den waren-handel, het fabriek- en trafik-wezen en den landbouw terug keeren.

De bevordering van derzelver bloei, is al mede eene der hoofdfredenen zijner berekeningen: daar hij de mogelijkheid aanwijst, om namelijk genoemde takken door een miljoen en zelfs wel door twee miljoen premies meêrders uitbreiding te doen verkrijgen.

Dat er eindelijk — naar aanleiding van zijn derde punt — geene zwaarigheden bestaan ter verkrijging der honderd zes miljoen, wier negotiatie hij heeft aangepraes, en dat door het, naar zijn plan, in omloop brengen dier som, geene beting kan ontstaan, zet hij op de volgende wijze uiteen:

» Ter verkrijging der bedoelde gelden — zegt de heer VAN DER TUUK, aan het einde van zijn — betoogen, zijne inzichten, geene kapitalen losgemaakt te worden; want men begint de honderd en zes miljoen in omloop te brengen, gedurende honderd weken, iedere week een miljoen of meerder.

» Zoodra men dit papier verkrijgbaar heeft gesteld, honderd tegen honderd, neemt men hetzelfde aan bij alle lands- en stads-kantoren, honderd tegen honderd voor een derde.

Alzo zal er dadelijk van hetzelfde in omloop komen; en zoodra er tien miljoen zullen zijn uitgegeven, begint men iedere week, vier honderd nummers uit te lo-ten, die als dan dadelijk met honderd en vijftig gulden (de vijftig gulden namelijk als premie) worden afgelost. Deze wekelijksche kansvoordeelen in aanmerking nemende, zullen land en steden, zoo veel mogelijk, in hun voordeel, gedacht papier onder zich houden; terwijl de ministers van Financiën, van Oorlog, Marine, Coloniën en Beredienst, in tijds, huone betalingen op onderscheidene tijden zullen stellen, ten einde zikander al met dit bewuste papier voor geld te kunnen afnemen, om van de uit te betalen premien de mogelijke voordeelen te genieten, daar liggend geld nooit iets aan deze administratiën opbreugt of opbrengen kan.

» Ieder ambtenaar, ieder pensioen trekkende, kortom ieder van het land gelden genietende, zal altijd zorgen eenige gelden in kontanten te behouden, bij voorbeeld honderd gulden, om de voordeelige kans te beproeven; en zoodoende komt het geld in omloop voor het bedoelde papier, daar ieder er telkens van in omloop brengt.

» Kooplieden, die in het groot of klein handelen; winkeliers en alle nering doenden, eenige gelden in voorraad opzamelende om betalingen te effectueren; armen-kantoren, bijzondere administratiën; kortom alle bijzondere en algemeene corporatiën; nemen voorzeker, om het, bij wekelijksche uitloting mogelijke voordeel, bij uitloting, gaarne van het bewuste in omloop gebrachte papier; en zoodoende zal er bij de minder of meerder gegoede inwoners onzes lands, geen geld meer voorhanden zijn, dat geene belangrijke winsten kan opleveren.

» Maar — gaat de plan-ontwerper verder voort — door dit middel wordt ook te gelijker tijd de mogelijkheid bij het gouvernement geboren, om Nederlands staatschulden langzamerhand af te lossen, hetgeen niet alleen voor ons, maar ook voor onze kinderen eenen blijden dag van voorspoed, maatschappelijke lastonthieffing en handel-vertier belooft.

Dit lost de schrijver in zijne bijlage A. op, door aan te toonen, dat zoodra men één miljoen papier heeft uitgegeven, en daarvoor één miljoen kontanten heeft ontvangen, men één miljoen 5 pCt. W. S. kan inkoop, waardoor gezegde som telkens weder op de effecten-markt in omloop komt, en, om zoo te spreken, geen dag in handen is, of zij kan weder met vrucht worden gebruikt.

In zijne Bijlage B. geeft hij, onder anderen, een voorbeeld, hoe, b. v., tien hand- lers te Schiedam, door elkander vijftigduizend gulden aan kontanten in kas hebbende, hiervoor vijfhonderd nieuwe bankbrieffjes kunnen koppen, die zij, kontanten behoevende, van elkander kunnen overnemen: want heden heeft de een zoo veel brieffjes als hij in staat is, geld daarvoor te kunnen afzonderen, en morgen een ander, en met zeer weinig moeite kunnen zij, in dit geval, elkander helpen. Als nu het jaar ten einde is, dan hebben zij vijftigmaal met vijfhonderd brieffjes de kans der loting beproefd; dat, is van vijftigduizendduizend nommers. Zoo er nu van de twee honderd nummers, slechts één, bij de wekelijksche loting, uitkomt,

dan hebben zij honderd vijf en twintigmaal 50 gulden premie, dat is aan winst: 6250 gulden, terwijl de premien ieder jaar, grooter in getal worden.

Eindelijk verbindt de plan-ontwerper zich, in zijne derde bijlage C, ten einde van zijne zijde met alle krachten tot de verwezenlijking van zijn plan mede te werken, om, in honderd weken, voor tweemaal honderd duizend gulden (f 200,000) van het bewuste nieuwe bankpapier te nemen, en, zoo dit noodig mogt bevonden worden, bij het land bewijs in te leveren, zulks te kunnen doen; welk voorbeeld, zoo hij vertrouwt, zijne landgenooten zal aansporren om hetzelfde (ten algemeene nutte), na te volgen.

Wij eindigen deze zakelijke aankondiging met den wensch, dat het plan van den heer VAN DER TUUK geenins, oningezien, ter staats-griffie, gedeponceerd blijve, omdat het uit den boezem des volks is voortgevloeid, in tegendeel, dat het bij onze volksvertegenwoordigende en wetgevende magt een punt der eerstvolgende overweging moge worden!

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Juli 1 El 6 Palm 7 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D
Den 3 Juli 1 El 7 Palm 4 Duim; gewassen 2 Duim; gevallen 0 D

Heden avond beviel voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, Vrouw **P. C. M. BARONNESSE VAN E. G. K.**, geliefde echtgenote van **DORSBOORH,** den 28sten Junij 1835. **B. TACK.**

Op heden is voorspoedig bevallen van eene Dochter, de Hoog- welgeboren Vrouw **BARONNESSE VAN ELIJN DEN,** geboren **BARONNESSE VAN NAGELL.** Hemmen, den 2den Julij 1835.

Heden overleed alhier de Wel Edegeboren heer **F. L. T. HAESBAEKER,** in den ouderdom van 35 Jaren. Familie en bekenden gelieven dese algemeens als bijzondere kennisgeving aan te merken. Arnhem, den 29sten Junij 1835.

Openbare Aanbesteding.

Op Vrijdag den zeventienden Julij aanstaande, des middags om twaalf uur, zal, op het Gouvernements-Gebouw te Arnhem, worden overge- gaan tot de openbare aanbesteding van

De **NOODIGE VERNIEUWINGEN** en **HERSTELLINGEN**, benevens het **ONDERHOUD** van de **PROVINCIALE WATER-STAATS-WERKEN** op de Rivier de **Berkel.**

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod. Het bestek zal ter lezing liggen: te Arnhem op het Gouvernements-Gebouw; te Zutphen in den **Hollandschen Tuin**; te Borsculo bij **MARTENS**; te Lochem bij **OUDE-AM-PEEN**; te Elbergen bij **BENNINK.**

Nadere informatie zullen te bekomen zijn bij den heer Hoofd Ingenieur van den Waterstaat te Arnhem en den heer Ingenieur **DIBBETS** te Zutphen. Arnhem, den 24sten Junij 1835.

De Gedeputeerde Staten der Provincie Gelderland, **VAN HEECKEREN VAN KELL.** Ter ordonnantie van dezelve, De Griffier der Staten, **M. J. VITRINGA.**

A MORTISATIE-SYNDICAAT, ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ. VERPACHTING VAN KOORN-UITGANGEN, GARFZADEN, ENZ.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE ZUTPHEN zal, op ratemeldere dagen, plaatsen en uren, in het openbaar, aan de meestbiedenden te Borsculo en Winterswijk, ten overstaan der respectieve plaatselijke bestaant, op de gemeentehuizen aldaar, en te Zutphen, ten overstaan van den Notaris **M. J. J. SCHLUITELH,** ten huize van **P. W. IJERS,** in 't Zwijnshoofd aldaar, telkens des morgens ten 9 ure, verpachten, de navolgende **GARFZADEN, KOORN-UITGANGEN EN PRAESTATIEN** in natura over den oogst van den jaer 1835.

- Op den 13den Julij 1835, te Borsculo:
10. De **Kannunnkentied** te **Oudenteppele.**
  20. De **Tiepd** van de **Boskuurne**, onder **Laren.**
  30. De **Garftied** onder **Lindvelde.**
  40. De **Hupselsche Garftied**.
  50. De **Garve** van het **Erve Kottelenburg**, onder **Laren.**
  60. De **Garve** van de **Rosenkamp.**
  70. De **Garve** van het voormaal **Hofhorig Erve** **Telmink**, 2de gedeelte onder **Nede.**
  80. De **Garve** van het voormaal **Hofhorig Erve** **Breukhuis**, onder **Nede.**
  90. De **Koornuitgangen**, onder **Lochem.**
  100. De **Koornuitgangen**, onder **Laren.**
  110. De **Schepeltied** uit **Kremeregoed**, in **Mallum** onder **Elbergen.**

Op den 16den Juli 1835, te Winterswijk.

- 10. De Schepeltien van het Erve van de Aalten, onder Aalten.
- 20. De Garf en Markentiend, onder Winterswijk.
- 30. De Garf en Markentiend, onder Aalten.
- 40. De Schepeltien, onder Varsveld.
- 50. De derde Garve van het Erve Laar, onder Parissveld.
- 60. De derde Garve van het Erve Overkemping, onder Aalten.
- 70. De derde Garve van het Erve Loo of Arendsgoed, onder Aalten.
- 80. De derde Garve van het Erve Naerhof, onder Aalten.
- 90. De derde Garve van het Erve Nanhof, onder Aalten.
- 100. De derde Garve van het Erve Stortelder, onder Winterswijk.
- 110. De derde Garve van het Erve Tjebek, onder Winterswijk.
- 120. De derde Garve van het Erve Kolenberg, onder Winterswijk.

Op den 16den Juli 1835, te Zutphen.

- 10. De KOORN-UITGANGEN, onder Warnsveld, Gorsel, Hoderlo, Vorden, Stengelo, Angerlo, Hummelo, Steenderen, en Zelhem.
- 20. Het MISKOREN, onder Vorden.
- 30. De Schepeltien, in Halle, onder Zelhem.

De Agent voornoemd, (Get.) J. VAN LAMSWEERDE.

Door de Erven van wijlen den Heer H. J. RAEDT, en wijlen Vrouwe E. A. BRASS, in leven ehliden, nalatenschap, op nader te bepalen dag, te Vorden en te Lochem, publiek geveild en verkocht worden.

- 10. De BUITENPLAATS, Kiefkamp, niet ver van het dorp Vorden, waardoor de Straatweg van Zutphen op Winterswijk loopt, gelegen, bestaande in een aanzienlijk HEERENHUIS, SCHUUR, KOETS HUIS en STALLING, MOESTUINEN, binnen en buiten de grachten, met BOSCH, OP GAANDEBOOMEN, uitgestrekte en zeer aangename WANDELINGEN; benevens een BOEREN ERF, het Kiefkamp genaamd, met HOF, BOUW- en WEIDELAND en BOSCHGRONDEN, met eene daarbij gelegene KATER STEDE.
- 20. Een BOEREN-ERF, het Nijenhuis, mede met HOF, BOUW, WEIDELAND en BOSCHGROND.
- 30. Een DITOE RF, het Wachelink.
- 40. Een DITOE RF, het Waarle: alles bij en aan elkanderen gelegen, te zamen groot ruim 116 Banders. Onder de Gemeente Laren.
- 10. Het ERVE, Menkveld, met de daarop staande GEBOUWEN, BOUW- en WEIDELAND, AKKERHOUT en opgaande boomen, te zamen groot bijna 54 Banders.
- 20. Het ERVE, Soerink, met de daarop staande GEBOUWEN, HOF-BOUW, WEIDELANDEN en BOSCHGRONDEN; te zamen groot ruim 28 Banders. Onder de Gemeente Lochem.
- 30. Het ERVE, Nijenhuis, met de daarop staande GEBOUWEN, HOF, BOUW, en WEIDELANDEN en BOSCHGRONDEN, te zamen groot ruim 19 Banders.
- 40. De KATERSTEDE, Sprokkelhorst, met HUIS, HOF, BOUW, en WEIDELAND en AKKERMAAL, groot 12 Banders en 59 Rooden.
- 50. Het nabij de stad Lochem gelegen Bergzigt, bestaande in een HUIS; KOEPEL, TUIN, WEIDELAND en VISSCHERIJ, te zamen groot 3 Banders, 28 Rooden en 66 Ellen.
- 60. Een TUIN, gelegen aan de Sada gracht te Lochem.
- 70. Onderscheiden stukken BOUWLAND en AKKERMAALS BOSCHJES, bij de stad Lochem.
- 80. Een HUIS, staande aan de Markt te Lochem, met KOETSHUIS, STALLING, TUIN en daarschter staande SCHUUR en WOONHUIS, te zamen groot ruim 20 Rooden.
- 9. Een HUIS daar naast, zeer geschikt voor Negotie. Inmiddels te bevestiging bij de Notarissen J. H. GALLEE te Vorden, en W. G. VOLTBEEN te Lochem.

Men verlangt in 's Gravenhage, teken Augustus of November aanstaande, eenen bekwaren HUIS, N. E. C. H. T. en, tegen November aanstaande, eene bekware K. E. U. K. E. N. M. E. I. D., beide in staat weldoende getuigenissen, ten aanzien van zijn gedrag en geschiktheid te leveren. Adres, met gefrankeerde brieven, ter Boek- en Courantdrukkerij van C. A. THIEME, te Arnhem.

De Ondergeteekende, Bontwerker in de Rijnstraat alhier, noodigt bij deze eenige wijfje uit, die eenige vorderingen ten zijnen laste mogt vermenen te hebben, om de zelve offiële rekeningen, tegen aanstaanden Maandag, des 9den Julij, 1835, ten plezieren, zulke bij de Bontwerker, of bij de Bontwerker zelve, zoodanig te laten zien, dat de Bontwerker, de betaling zal verschieden. Arnhem, den 9den Julij 1835.

D. JACOBOWITZ.

Te Koop:

een FRANSCH WAGEN op VEEREN, in een goeden staat. Te befragen bij R. F. RUTGERS, in de Varkenstraat te Arnhem.

DEPOT VAN MINERALE WATEREN.

De ondergeteekende verwiigt zine geferde Beannagers, zoo binnen als buiten deze Stad, dat hij wedel, als veege, eene GROOTE VOORRAAD van VERSCHIEDE MINERALE WATEREN heeft ontvat, en, onder anderen, de volgende, tegen de daarachter vermelde verminderde prijzen, als: PULMAUER BITTER-WATER, in heele en halve kruiken; de kruik is 1/2 kilo, de halve kruik is 0,65. ZALDSCHITZER BITTER-WATER, in heele en halve kruiken; de kruik is 1,30, de halve kruik is 0,75. WILDONGER-WATER, op flesschen, a 75 cents. PIRMONT-WATER, op flesschen, a 75 cents. DRIEBURGER-WATER, op heele en halve flesschen, a 75 cents. SPA-WATER, op flesschen, a 75 cents. NYMONTER-WATER, op flesschen, a 75 cents. H. ZILDEMAN, Grossier in Gedistilleerde Wateren, op de Lagemarkt te Nijmegen.

KREKELZANGEN

Van Mr. Willem Bilderdijk.

Eene uitgaaf in klein 8vo van dezen riehtuandel, welke, even als de eerste, op weinige exemplaren na uitverkocht, druk in groot 8vo, waer van de prijs is f. 9) in drie deelen zal bestaan, wordt op den vast maal in teekening het publiek aangeboden. De prijs voor de in teekening is gesteld, op postpapier f. 3,60 op velin papier f. 4,50. De in teekening kan geschieden bij den uitgever W. Meischner te Amsterdam, en verder bij alle boekhandelaren in dit Rijk, alwaar een nader berigt omtrent deze uitgaaf en den belangrijken inhoud der Krekelzangen gratis is te bekomen.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ

Dienst tuschen Rotterdam, Arnhem, Dusseldorp en Keulen, van den 1den tot den 31den Julij en Augustus. Iederen Dingsdag, des middags te Rotterdam. Iederen Vrijdag, des middags te Arnhem. Iederen Maandag des morgens te 9 ure, en iederen Dondersdag, des middags te 1 ure. Of een half uur na arrivement te Arnhem. NB. De aangekondigde afvaart der Stoomboot van Rotterdam naar Arnhem, en vervolgens naar Dusseldorp, op Dingsdag den 7 Julij 1835, zal geen plaats hebben, blijvende echter voor het overige deze dienst geregeld zoo als bij de afvaarte-lijsten is bekend gemaakt, zoo dat dan ook de afvaart van Dusseldorp naar Arnhem den 9 Julij zal plaats hebben.